

PROJECTPLAN

Programma Herstelopgaven Coronacrisis

Herstelopgave 1 - Kwetsbare Groepen

Documentgegevens	
Opdrachtgevers	5.1.2e SZW en 5.1.2e VWS
Programmamanager	5.1.2e (5.1.2e)
Projectmanager	5.1.2e
Status	Concept
Naam document	Projectplan herstelopgave kwetsbare groepen

Document historie			
Versie	Auteur	Datum	Reden
0.9	5.1.2e	13 september	Na inbreng 5-sg-overleg 13/9

1 Context

Het *Programma Herstelopgaven* van DGSC-19 bestaat uit zes projecten voor de domein-overstijgende herstelopgaven die naar voren zijn gekomen uit een inhoudelijke verkenning naar de departementale opgaven onder benutting van de uitkomsten van het traject *Nederland Na de Crisis*:

- 1) Kwetsbare groepen
- 2) Sociale en mentale veerkracht van de samenleving
- 3) Gezonde en veilige leefomgeving
- 4) Hybride werken
- 5) Voorbereiding toekomstige crisissen
- 6) Bestuurlijke verhoudingen in crisissituaties

Het SGO heeft op 13 juli 2021 besloten tot uitvoering van dit Programma met als doelstelling beleidsopties te identificeren voor het herstel. De Kamerbrief *Herstel en Perspectief voor de Jeugd* van 5 juli 2021 dient hierbij als bron van inspiratie. Het eindproduct zal worden vastgesteld in de ACC-LT.

Deze projecten vinden onder coördinatie van DGSC-19 plaats, dwz DGSC-19 draagt zorg voor projectleiding en –secretariaat. De voeding wordt geleverd door de betrokken departementen en andere partners. Bij het onderhavige project (1) zijn dit de departementen van JenV, BZK, VWS, OCW, LNV, SZW, EZK en DEF, VNG/Gemeenten en maatschappelijke organisaties. Het ambtelijk sponsorschap (opdrachtgeverschap) ligt voor *dit project* bij de SG's van VWS en SZW.

2 Aanleiding

Uit de dialoog met een groot aantal burgers, maatschappelijke organisaties en deskundigen gedurende het eerste half jaar van 2021 in het traject *Nederland na de Crisis* is een beeld naar voren gekomen van de maatschappelijke behoeften aan herstel en vernieuwing na de coronacrisis. Uit een aansluitende interdepartementale verkenning van zijn vervolgens zes domein-overstijgende herstelopgaven naar voren getreden. De eerste hiervan betreft de behoefte om extra aandacht te geven aan groepen kwetsbaren in de samenleving die door de coronacrisis (extra) in de sociale, mentale en/of economische problemen zijn gekomen en aan groepen die kwetsbaar zijn geworden juist door de crisis, zoals jongeren en succesvolle zzp'ers en die naar verwachting niet zelfstandig zullen herstellen.

De negatieve gevolgen voor hen werden al in het voorjaar van 2020 duidelijk, blijkens de rapportage van de tijdelijke werkgroep *Sociale impact van de coronacrisis* onder leiding van burgemeester Halsema. Het beeld werd bevestigd in het Manifest *Kom op voor de meest kwetsbare gebieden* van 15 burgemeesters en de VNG de notitie *Sociaal sterker uit de crisis*. Uit het WRR/KNAW rapport *Expertvisies op de gevolgen van de samenleving en beleid* blijkt dat mensen met een zwak sociaal netwerk minder goed in staat zijn om te gaan met de gevolgen van de coronacrisis.

3 Probleemstelling

Specifiek voor jongeren heeft het kabinet hierop een beleidsagenda opgesteld in de *Kamerbrief Herstel en Perspectief voor de Jeugd*. Voor enkele andere kwetsbare groepen is in februari een tijdelijk steunpakket van € 200 miljoen in het leven geroepen. Hiernaast bestaat een veelheid aan initiatieven vanuit departementen, lokaal bestuur en maatschappelijke organisaties gericht op diverse kwetsbare groepen.

Het probleem is dat zonder extra inzet er hoogstwaarschijnlijk (de genoemde, en/of andere kwetsbare) groepen mensen langdurig buitenspel raken of blijven.

4 Doelstelling

Bijdragen aan het herstel na de coronacrisis voor specifieke kwetsbare groepen mensen door het identificeren van beleidsopties voor het verbeteren van hun bestaanszekerheid, kansengelijkheid en veerkracht.

5 Resultaat

Een overzicht van specifieke beleidsopties, die de huidige inspanningen versterken, de onderlinge samenhang verhogen, en de uitvoeringskracht vergroten. Nieuw doelgroepenbeleid is niet de inzet. Gezocht wordt naar opties die voor meer dan één groep mensen kan worden ingezet.

Dit overzicht zal aan het kabinet en desgewenst ook aan de Kamer worden aangeboden, alsmede, waar van toepassing, in het discours over herstel in het formatieproces. Waar zinvol zullen ook aanbevelingen worden geformuleerd. Keuzes op deze punten liggen bij de opdrachtgevers.

6 Reikwijdte

Het project zal betrekking hebben op alle bestaande en nieuwe kwetsbare groepen voor wie zonder extra inzet vanuit de overheid blijvende nadelige effecten zijn te verwachten. Als vertrekpunt geldt de Kamerbrief steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van 12 februari 2021 die de volgende groepen kwetsbaren onderscheidt:

- a) Kwetsbare jongeren;
- b) Eenzame geïsoleerde ouderen;
- c) Volwassenen met psychische problematiek;
- d) Mensen met een licht verstandelijke beperking;
- e) Mensen zonder dak boven hun hoofd;
- f) Mensen die in een isolement leven.

Uit latere onderzoeken komen ook naar voren:

- g) Long COVID patiënten;
- h) Mensen voor wie vaccinatie niet werkt;
- i) ZZP-ers in de culturele sector;
- j) Arbeidsmigranten;
- k) MBO-1/2-ers;
- l) Sekswerkers.

In het project zal worden beoordeeld of al deze groepen binnen de reikwijdte vallen en of de lijst wellicht moet worden aangevuld. In veel gevallen is er naar verwachting ook sprake van meervoudige kwetsbaarheid. Inzet is om een beperkt aantal groepen te bepalen voor wie de nood hoog is, de veerkracht laag en een potentieel beleidstekort reëel. Hierbij zijn de risico's en de risicokenmerken zoals door TNO geïdentificeerd een belangrijk hulpmiddel. Het project beslaat ook Caribisch Nederland.

Het karakter van het project is opgavegericht en agenderend. Het gaat om een ambtelijke uitwerking gericht op het nieuwe kabinet. De inzet is daarmee niet gericht op budgettaire claims. Focus ligt op die opgaven die niet al door de samenleving of door departementen zelfstandig worden opgepakt. Het gaat om beleidsopties niet alleen van het Rijk maar ook om het samenspel met medeoverheden en andere relevante maatschappelijke partijen.

Dit project gaat *niet* over:

- De generieke aanpak van sociale en mentale veerkracht waar de nadruk ligt op het breed versterken van sociale verbanden, via o.a. cultuur en sport, vrijwilligerswerk en digitale hulpmiddelen (herstelopgave 2);
- Het gemakkelijker maken van gezond leven waar de nadruk ligt op de fysieke kwetsbaarheden met name in kwetsbare gebieden (herstelopgave 3).

Daar waar binnen deze opgave inzichten op deze terreinen naar voren komen zullen deze met de overige opgaven worden gedeeld.

7 Effecten

- + Door interdepartementaal samen te werken worden medeoverheden en veldpartijen benaderd vanuit één afzender vanuit het Rijk.
- + Door interbestuurlijk en interdepartementaal samen te werken ontstaat een gezamenlijk beeld binnen de overheid van beleidstekorten en kansen.
- + Door het benutten van bestaande inzichten vanuit de uitvoeringspraktijk, deskundigheid van veldpartijen, onderzoeken en programma's wordt aangesloten bij problematiek die speelt in de samenleving.
- Bestaande belangen bij departementen en belangenorganisaties kunnen botsen met geïdentificeerde beleidstekorten en kansen van dit project. Beheersmaatregel: betrokkenen zo vroeg mogelijk aanhaken, zodat er tijd is om elkaars belangen te leren kennen.
- En beleidsagenda kan blijven steken in goede bedoelingen als het vervolgtraject niet wordt geborgd. Beheersmaatregel: mogelijkheden rond borging van projectresultaten agenderen in directeurenoverleg van het project.

8 Randvoorwaarden

- Alle relevante departementen, mede-overheden en maatschappelijke partijen nemen deel.
- De deelnemers zijn geëquipeerd om volwaardig deel te nemen en bij te dragen, onder meer door tijdige interne afstemming en steun vanuit de top van de organisatie.
- De wensen en noden vanuit de maatschappij staan centraal.
- Er zijn voldoende deelnemers die inhoudelijk kunnen bijdragen aan projectresultaten (productie), gegeven dat DGSC-19 zorg draagt voor assemblage en consistentie.

9 Gebruikers van het resultaat

Resultaten worden opgeleverd aan de ACC-LT. De ACC-LT is verantwoordelijk voor besluitvorming over verdere adressering.

10 Relatie met andere trajecten

Overige domein-overstijgende herstelopgaven:

Afstemming binnen DGSC-19 vindt wekelijks op donderdag plaats. Bovendien personele unies in de kernteams. Specifiek met Sociale en mentale veerkracht en Gezonde en veilige (fysieke) leefomgeving wekelijks extra overleg (dinsdag). De klankbordfunctie van de drie trajecten worden gecombineerd. Waar zinvol worden deze herstelopgaven ook gezamenlijk geagendeerd in de relevante gremia.

Nazorg NL na de crisis

Binnen het kernteam is een liaison belegd. Vanuit NL na de crisis wordt een debatcyclus georganiseerd met maatschappelijke partijen. Hiervan zal er één gaan over Kwetsbare Groepen. De inrichting van dit debat en de verwerking van de uitkomsten maken deel uit van dit project.

Bestaande doelgroepgerichte (coronagerelateerde herstel) trajecten

Verbindingen worden gelegd via de departementale vertegenwoordigers in de schrijf- en/of klankbordgroep. Inzet is om zoveel mogelijk bestaande kanalen te benutten en voort te bouwen op bestaande initiatieven (zoeken naar toegevoegde waarde). Lopende onderzoeken en bestaande dashboards zullen zoveel mogelijk worden benut.

11 Aanpak

- 1) Overeenstemming over projectplan met de sponsors;
- 2) Initiatief-fase: partijen bijeenbrengen en governance vaststellen;
- 3) Probleem-analyse en selectie (kwalitatief en kwantitatief)
 - Om welke kwetsbare groepen mensen gaat het?
 - welke kwetsbaren waren er al voor de coronacrisis?
 - welke nieuwe kwetsbaren zijn er als gevolg van de coronacrisis?
 - Om welke kwetsbaarheden gaat het, welke beleidsdoelen worden niet gehaald?
- 4) Formulering domein-overstijgende opgaven voor 5 – 7 specifieke groepen;
- 5) Inventarisatie bestaand beleid en analyse van in welke mate al in de opgave wordt voorzien;
- 6) Een agenda met beleidsopties op grond van beleidstekorten en kansen;
- 7) Integrale rapportage (vormvrij);
- 8) Evaluatie.

12 Fasering

Stap	Activiteit	Van	Tot
1	Projectplan	15/07	16/09
2	Governance	24/08	16/09
3	Probleem-analyse	31/08	21/09
4	Opgave-formulering	21/09	30/09
5	Fit-gap analyse	30/09	15/10
6	Beleidsopties	15/10	31/10
7	Rapportage	31/10	15/11
8	Evaluatie	15/11	01/12

13 Organisatie

Binnen DGSC-19 is er een kernteam van 4 personen. Komt 2 maal per week bijeen. Er is een werkgroep specifiek voor deze opgave (wekelijks) en een Klankbordgroep, samen met opgaven 2 en 3 (2-wekelijks). In werkgroep en klankbordgroep nemen naast departementen mede-overheden en veldpartijen deel.

Periodiek is er overleg met de opdrachtgevende ^{5.1.2e}. De exacte vorm en scope hiervan moeten nog worden bepaald. Het eindproduct zal worden aangeboden door de opdrachtgevende ^{5.1.2e} aan de ACC-LT.

Voor voeding en sondering is de inzet, naar verwachting in samenspel met de overige sociale herstelopgaven, gebruik te maken van de *Stuurgroep Impact op Gezondheid*, het *Interdepartementale Directeurenoverleg Sociaal Domein* en het *Doorbraakoverleg*.

14 Communicatie

Om de uitkomsten snel inzichtelijk te maken zal een *infographic* worden gemaakt. Afhankelijk van de opportuniteit kan na afronding een artikel op het Rijksweb, in *Binnenlands Bestuur* of in andere (specifieke) media worden overwogen.